

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 28. november 2019
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsbeh: Malene Lejbach
Sagsnr.: 2019-0030-2986
Dok.: 1286133

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 212 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 1. november 2019. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Karina Lorentzen Dehnhardt (SF).

Nick Hækkerup

/

Mette Johansen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 212 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Vil ministeren i forlængelse af besvarelse af REU – spm. 462 (2018-19, 2. samling) vedr. taksering af trafikdrab oversende en synoptisk fremstilling af, hvilken hjælp ofre for kriminalitet er berettiget til, og hvilke hjælp vidner til voldsom kriminalitet er berettiget til?”

Svar:

1. Der tilbydes forskellige former for hjælp til ofre for forbrydelser.

Offerrådgivning

Som det fremgår af besvarelsen af spørgsmål nr. 462 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg, er der i alle politikredse etableret en offerrådgivning, der tilbyder en personlig samtale og støtte til ofre for forbrydelser. Offerrådgivningen yder hjælp og støtte til alle ofre for forbrydelser.

Offerrådgivningen vejleder om de hjælpeforanstaltninger, der findes af lægelig, psykologisk, social og juridisk karakter, ligesom Offerrådgivningen kan være behjælpelig med udfyldelse af skemaer, skadesanmeldelser og lignende.

Politiet skal i de relevante tilfælde vejlede ofre om mulighederne for at få støtte og vejledning fra offerrådgivningen.

Kontaktperson

I sager om grovere overtrædelser af straffeloven, hvor vold, trusler eller anden personfarlig kriminalitet indgår, og ved seksualforbrydelser skal der udpeges en kontaktperson for forurettede (offeret) hos politi eller anklagemyndighed, hvis forurettede forventes at skulle afgive forklaring som vidne i retten. I andre sager kan der udpeges en kontaktperson for forurettede, hvis forurettede efter sagens karakter skønnes at kunne få behov for rådgivning, der går ud over den generelle rådgivning fra politiet i forbindelse med anmeldelsen.

Det er kontaktpersonens opgave at hjælpe og støtte, når forurettede henvender sig til politiet eller anklagemyndigheden. Kontaktpersonen skal give vejledning og information om vidnets retsstilling og om sagens gang og forventede forløb samt om beskyttelsesregler i forbindelse med fremmøde i retten.

Konfliktråd

I alle politikredse er der etableret et konfliktråd, hvor forurettede og gerningsmand sammen med en neutral mægler frivilligt kan mødes i anledning af en (i det væsentlige) tilstået strafbar handling.

I konfliktråd kan forurettede komme til orde over for gerningsmanden, og det kan medvirke til, at forurettede kan få bearbejdet følelser forårsaget af den kriminelle handling, ligesom det kan bidrage til en større tryghedsfølelse hos forurettede.

Bistandsadvokat

I visse straffesager (f.eks. voldtægt og lignende alvorlige seksualforbrydelser, vold eller røveri) har den forurettede ret til en bistandsadvokat, der kan bistå forurettede og varetage dennes interesser under straffesagen. Udgifterne til bistandsadvokaten afholdes af staten.

Erstatning

Hvis forurettede i forbindelse med forbrydelsen har lidt en skade, kan der rettes et erstatningskrav mod gerningspersonen. Skal sagen afgøres i retten, kan erstatningskravet behandles under straffesagen mod den, der er tiltalt for at have begået forbrydelsen. Har forurettede en bistandsadvokat, kan bistandsadvokaten hjælpe med at opgøre kravet og fremsætte dette under straffesagen. Kan forurettede ikke opnå erstatning fra gerningspersonen, kan der under visse betingelser opnås erstatning og godtgørelse fra staten. Der kan bl.a. ydes erstatning for helbredsudgifter, tabt arbejdsfortjeneste og erhvervsevnetab samt godtgørelse for svie og smerte, varigt mén og tort.

Forurettede har endvidere ret til at få beskikket en advokat, hvis det skønnes nødvendigt for at opgøre erstatningskravet, og forurettede opfylder de økonomiske betingelser for at få fri proces.

Psykologbehandling

Justitsministeriet har til brug for besvarelsen indhentet en udtalelse fra Sundheds- og Ældreministeriet, der har oplyst følgende om adgangen til psykologbehandling:

”Sundheds- og Ældreministeriet kan oplyse, at der i tilskudsordningen til psykologbehandling ydes tilskud til psykologbehandling til personer, der har været udsat for nærmere bestemte alvorlige livsbegivenheder. F.eks. kan personer, der har været ofre for røveri, vold eller voldtægt, og personer, der inden de er fyldt 18 år, har været ofre for incest eller andre seksuelle overgreb, efter henvisning fra almen praktiserende læge opnå tilskud til

psykologbehandling hos privatpraktiserende psykologer. Tilskuddet er 60 pct. af psykologens honorar, og der ydes tilskud på op til 12 konsultationer.

Der er beskrevet en yderligere afgrænsning af personkredsen for tilskudsordningen i overenskomst om psykologhjælp, der er indgået mellem Regionernes Lønnings- og Takstnævn og Dansk Psykolog Forening. Det fremgår således af overenskomsten, at henvisningskategorien for personer, der har været udsat for røveri, vold eller voldtægt, også omfatter personer, der har været indirekte ofre, og dermed kan de også henvises til psykologbehandling:

”Derudover kan indirekte ofre være omfattet af overenskomsten. Ved indirekte ofre forstås personer, der uden at være det direkte offer for røveri, vold eller voldtægt, alligevel er involveret i episoden på en sådan måde, at de eksempelvis har været udsat for reel fare. Med reel fare menes reel legemlig såvel som psykisk fare for livskvalitet, udvikling og trivsel. For eksempel vil personer, der ikke er direkte omfattede af risiko for legemlig fare, men som har væsentlig emotionel tilknytning til implicerede parter, være omfattede, såfremt deres psykiske udvikling og trivsel bringes i reel fare/risiko i forbindelse med den pågældende hændelse. Ligeledes vil personer, der involverer sig som hjælpere eller i forbindelse med hændelsen udsættes for en trusel, være omfattet af overenskomsten.

Derimod vil personer, der kommer til at overvære en episode som vidner eller tilskuere, ikke være omfattet af overenskomsten. Formuleringen udelukker også, at den, der er årsag til røveriet, volden eller voldtægten, omfattes af overenskomsten. Der kan dog være situationer, især i forbindelse med vold, hvor det kan være meget vanskeligt at afklare, hvem der er årsag til volden, og hvem der er offeret. I disse situationer må man lægge vægt på, om den henvisende skønner, at de pågældende er i en krise på baggrund af hændelsen og derfor har et behov for psykologhjælp.””

2. Der tilbydes i visse straffesager hjælp til vidner.

Offerrådgivning efter forbrydelse eller ulykke

Vidner til forbrydelser, trafikulykker eller andre former for ulykker samt pårørende har – ligesom ofre for forbrydelser – mulighed for at få støtte og vejledning hos Offerrådgivningen. Politiet skal i de relevante tilfælde vejlede vidnet om mulighederne for at få støtte og vejledning fra Offerrådgivningen.

Kontaktperson før vidneforklaring i retten

Der skal udpeges en kontaktperson for personer, der forventes at skulle vidne i retten, når vidnet efter sagens karakter og alvor skønnes at kunne få behov for støtte og vejledning fra politiet eller anklagemyndigheden.

Det er kontaktpersonens opgave at hjælpe og støtte, når vidnet henvender sig til politiet eller anklagemyndigheden. Kontaktpersonen skal give vejledning og information om vidnets retsstilling og om sagens gang og forventede forløb samt om beskyttelsesregler i forbindelse med fremmøde i retten.

Hvis der ikke udpeges en kontaktperson, bør politiet i forbindelse med afhøringen af vidnet så vidt muligt give en mundtlig orientering om, hvad der videre forventes at ske i sagen.

3. Kommunerne har en generel pligt til at yde rådgivning med det formål at forebygge sociale problemer og hjælpe borgeren over øjeblikkelige vanskeligheder. Både ofre og vidner har således mulighed for at henvende sig til deres bopælskommune.

Justitsministeriet har til brug for besvarelsen indhentet en udtalelse fra Social- og Indenrigsministeriet, der bl.a. har oplyst følgende om kommunernes rådgivningspligt:

”Alle kommuner har en generel rådgivningspligt efter service-lovens § 10, der indebærer, at kommunen skal sørge for, at enhver har mulighed for at få gratis rådgivning. Når man henvender sig til sin kommune om hjælp, har kommunen pligt til at vurdere alle spørgsmål om hjælp i forhold til de muligheder, der findes, for at give hjælp og støtte efter den sociale lovgivning. Kommunen skal desuden være opmærksom på, om der kan søges om hjælp hos en anden myndighed og efter anden lovgivning.”

4. Der findes herudover en række organisationer, der yder gratis støtte, hjælp og rådgivning til ofre, vidner og pårørende. Der kan bl.a. henvises til Daner, Dansk Stalkingcenter, Dansk Kvindesamfundskrisecentre, Lev uden vold, Red Barnet og Børns Vilkår.